

Ĉu krizo...?

Kian krizon ni priparolas?

La plej ripetita vorto dum la lastaj monatoj estas tiu de “krizo”. Ĉiuj parolas pri ĝi, sed la demando, kiun ni devas starigi estas “Pri kia krizo ni parolas aŭ ili parolas al ni?”. Ĉar la laborista klaso jam antaŭ multaj jaroj suferadas la ekonomian kaj prilaboran krizon.

La hispana ekonomio kreskis nome dum la lasta jardeko per jara meznombro supera ol 3% el la Malneta Enlanda Produktado (MEP). Dum la sama periodo la entreprenistaj profitoj obliĝis je la 73%. La modelo pri “hispana kreskado” dum tiu ĉi jardeko, sekvanta la gvidliniojn de la ekonomia tutmondiĝo, sinbazas sur ecoj facile vidigeblaj ĉe la sektoroj pritaksataj plej “agemaj”: 1) la prinemoveblaĵa sektoro (la briko en porloĝa konstruaĵo kaj la publika konstruado per grandaj infrastrukturoj kiel aŭtovojoj kaj rapidtraĵoj), 2) la turisma kaj priservada sektoro, 3) la financista sektoro baziĝinta sur la virtuala kapitalmovado kaj la spekulacio pri grundoj, krudaĵoj kaj armiloj, kiu metis egajn kvantojn da mono je dispono de la spekulaciistoj, 4) la ekspluatado de la enmigrintoj, 5) la predado de la medio, 6) la fleksebligado de la laborkondiĉoj kaj 7) la malmuntado de la publikaj servoj, ĉio tio enkadrita en 8) registara politiko, stimulganta la konsumemon kaj la avidon pri privata propio.

La grandaj entreprenoj de la *Ibex 35*^a ĉe tiu kazino nomiĝinta Borso movas ĉiujare ĝis unu biliono (10^{12}) da eŭroj, tiom kiom la tuta MEP de la hispana ŝtato. La mono ŝanĝas de manoj, oni espekulacias per fikciaj valoroj kaj aktivoj kaj oni akiras grandajn profitojn por entreprenoj, akciuloj kaj senhontaj spekulaciistoj. Tiuj ĉi samaj entreprenoj enpoŝigas al siaj akciuloj ĉirkaŭ 450.000 milionojn da eŭroj dum la lasta jardeko.

Tiuj samaj entreprenoj kaj homoj nun parolantaj pri la krizo, tiuj samaj klopodantaj plenan aplikon de la kapitalisma sistemo kaj de la teorioj pri libera merkato, postulas nun, ke oni per publika mono kovru la egajn truojn, kiujn ili mem okazigis ĉe la tutmonda ekonomio per ekstrema ekspluatado de la homoj kaj la rimedoj.

Kiam tio bone funkciis, la “hispana modelo” estis akklamata kiel rezulto de la streĉo kaj la moderneco por situigi nin inter la plej “riĉaj kaj povohavaj” landoj. Neniu dubigis la bazojn, sur kiuj ĝi kreskis kaj sur kiu estis starigitaj la grandaj entreprenistaj profitoj. Tiujn nin, kiuj ĉiam kritikis tiun modelon, oni taksis kiel pesimistojn, viziulojn aŭ defetistojn.

Tutmondskale neeltenebla, maljusta kaj malegaleca kreskiga modelo kaj kiu ĉe la hispana ŝtato atencas kontraŭ la socia justo, ĉar ĝi prezentas tiun realon:

- Preskaŭ triono el la hispanaj familioj estas mileŭristaj^b.
- La salajroj suferas senĉesan perdon el akirkapablo.
- La enspezoj de la 20% el la plej riĉa loĝantaro jam estas 5,1-oblaĵ ol la enspezoj de la 20% el la plej malriĉa loĝantaro.
- La hispana loĝantaro taksita malriĉa estas la 20%.
- La malaltaj salajroj kaj la malstabilo ĉe la dungo klarigas, ke la loĝantaro de malaltaj enspezoj pligrandiĝis per pli rapida takto ol tiu de la mezaj

a *Ibex 35*: Índice Bursátil Español indeX (Hispana Borsa Indekso)

b Kiuj survivas per enspezo ne surpasanta la mil eŭrojn ĉiumonate.

enspezoj.

- La hispana ŝtato estas iu el la plej malegalecaj laŭ la enspezoj de siaj sociaj klasoj.

Tiun situacion ili nomis “kreskado, bonstato, miraklo, ktp”, kiam la realo estis jam aŭtentika krizo por granda parto de la socio kaj aparte notinde por la laborista klaso.

Je la nuna momento, ni devas noti, ke la senlaboreco kalkulas jam 11,5% kaj la nedaŭreco ne subiris el la 33%. La Konsumpreza Indico (KPI) altiĝis ĝis la 5,5, dum la salajroj daŭrigas sian perdon de akirkapablo. La MEP malaltiĝas sub la 1% kaj oni planas kreskigi la produktadon koste de subprezigi la maldungadojn kaj kunsenti novan prilaboran reformon, kiu aliigos al senvaloraĵo la rajtojn de la kolektivaj kontraktoj.

Aliflanke la fiska politiko, celanta favori la kapitalon per malaltigo de la impostoj al la grandaj riĉaĵoj kaj limigojn al la entreprenistaj kotizadoj, finas per politiko pri privatigo kaj malmuntado de la publikaj servoj, kiujn pagas ni ĉiuj.

La kapitalo, la registaroj, la entreprenistaro kaj la plimultaj sindikatoj pretendas, ke “ilian krizon” pagu tiuj samaj je ĉiam: la gelaboristoj –friponitaj de la prilaboraj reformoj kaj la neelteneblaj konsumpolitikoj, kiuj malaperigis tion publikan kaj la garantiojn pri rajtoj por ĉiuj.

Ni ne rajtas nescii, ke tiu procezo, malriĉiganta la plejmunton, firmigas la kapitalisman tutmondiĝon el aŭtoritara, subpremanta kaj militema socikonceptadoj kaj stimulas tiel la kreskadon de la priarmilan negocon kiel la senbremsan spekulaciadon sur la energio kaj la agrokulturo –ili kapablas kondamni dekojn da milionoj da homoj al la malsato ĉe la tuta mondo. Tiun malantaŭirigan ĝeneralan procezon ni suferas aparte ĉe la EU, kie ni ĉeestas kontraŭdemokratian altrudprocezon de

pakto/konstitucio ree kaj ree rifuzita per balotado.

Altrudo kunaganta kun aliaj mezuroj, kiuj kune kun la asignata memstareco de la Centra Eŭropa Banko konsistigas la ĝermon de aŭtentika ekonomia diktatorado. Ni parolcelas la Lisbonan Pakton, alsubskribita de la plimulta sindikatismo por altrudi la laboran flekseblon kaj la liberan maldungon; la Bolkenstein-an gvidlinion, altrudinta al ni la malmuntadon de la publikaj servoj; la hontigan gvidlinion pri la reiron de la enmigrintoj, limiganta movojn kaj rajtojn de la enmigrintuloj, kiam ili jam ne utilas kiel malmultekosta laborforto, praviganta la perforon de la civilaj rajtoj al milionoj da gelaboristoj; kaj la plej novan gvidlinion pri la 65 horoj de labora deĵoro, kiu longigas ĝin kaj taksas kiel devon la salajratan laboron dum tiom da tempo kiom la entreprenisto decidu, malebliganta la socian vivon de la homoj.

Fronte al tiu altrudo ni bezonas kulturon de la kontraŭstaro al konsumismo, al la kreskado pro la kreskado. Ni bezonas surstratiĝi por bremsi tiun maŝinon de maljustecoj kaj malegalecoj nomiĝanta merkata ekonomio kaj konstrui socion, respektanta la medion, la indan laboron, la tempon de kolektiva vivo de la homoj, ligita al la produktado de sociaj havaĵoj sufiĉaj por ĉiuj.

Ni bezonas intensigi la konfliktojn kaj skui la konsciencojn. Ni bezonas kolektive lerni administri la rimedojn kaj la satigon de la bezonaĵoj de ĉiuj. Ni bezonas, ke la ĉefroleco kaj la administrado de la vivo estu akceptata koopere. Ni bezonas konkeri la realan rajtegalecon por ĉiuj. Kaj ni bezonas que tio estu esprimata ĉestrate, ĉegazete, ĉefabrike...

Ni bezonas movilizi nin ĉe nia ĉiutageco kaj iradi ĉiuj kune al ĝenerala striko.